Támpont

Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem
Központi Könyvtár Folyóirat csoport
Budapest, Pf.:489.1828
Tel.: 1177-159 Tx: 2611 Tfx: 1174-910

A BKE KÖZMŰVELŐDÉSI
BIZOTTSÁG
LAPJA

V.ÉVF.11.SZÁM
1990 DECEMBER

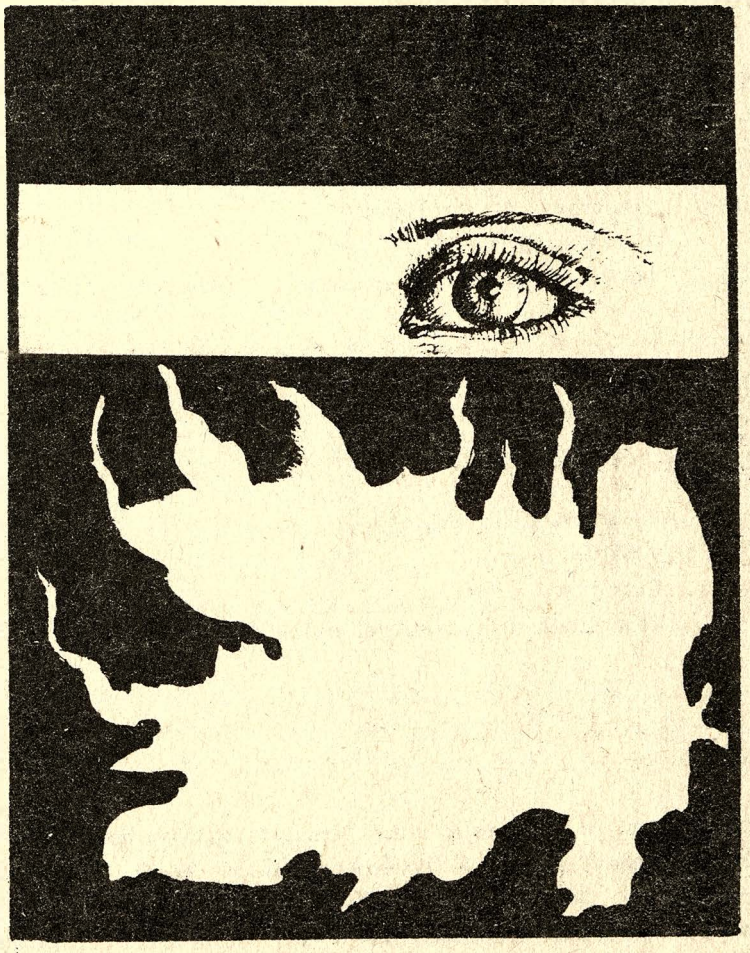

LAP ORCHIDEÁK

A Közgáz D.C. műsora

1990. december 14-én, pénteken este 19^{30} - 02^{00} ig:

KONCERT: K F T együttes
NON-STOP FUNKY & SOUL DISCO (D.J.: Szeles Tibor)
MOZIFILMEK: Megint 48 óra /am. krimi, fsz.: Eddie Murphy, Nick Nolte/
Halálhozó 3000 /olasz-spanyol akció sci-fi/
CASINO
TEAHÁZ
SALÁTABÁR
VIDEOMOZI

1990. december 21-én, pénteken este 19^{30} - 02^{00} -ig:

KONCERT: KATONA KLÁRI ÉS BARÁTAI karácsonyi hangversenye
NON-STOP FUNKY & SOUL DISCO (D.J.: Szeles Tibor)
MOZIFILMEK: Lököttek /am. vígjáték/
Vissza a jövőbe III. /am./
VIDEOMOZI: MONTHY-PYTHON - videobemutató (bevezeti: Galla Miklós)
CASINO
TEAHÁZ
SALÁTABÁR

1990. december 28-án, pénteken este 19^{30} - 02^{00}-ig:

ELŐ-SZILVESZTERI BULI
KONCERT: ÉVA-NEOTON
MOZIFILMEK: Dick Tracy /am./
Ifjú Einstein /ausztrál dili-film/
CASINO
TEAHÁZ
SALÁTABÁR
VIDEOMOZI

Rendkívüli műsorajánlat! A L'art pour l'art Társulat lagújabb bemutatója "RENGETEG PARITTYA" címmel! Előadások: december 15-16. és 22-23., minden nap 18 és 21 órakor.
Jegyek kaphatók a KOC-irodában hétköznap 13^{h}-14^{h}-ig, csütörtökön 17^{h}-19^{h}-ig is.
(Részletes ismertetés a SZÍNHÁZ rovatban olvasható.)
A Közgáz D.C. januárban is minden pénteken nyitva tart, de a vizsgaidőszakra való tekintettel koncertprogramok nélkül!

támpont 2.

ÉVZÁRÓ

ÉPPEN ÚGY MINT MINDEN ÉVBEN, ÉS ELHOZ EGY ÚJABB ÉV A MINDENNAPJAINK SÜRGŐSSÉGÉBŐL KIEMELKEDŐ ÜNNEPEINKKEL MÉRHETŐ IDŐ. Ó, EZEK AZ ÜNNEPEK LEHETNEK EGÉSZEN APRÓ DOLGOK, MÁSOKNAK TÁN SOKMILLIÓDOK – DE ÉPPEN EZ A LÉNYEGÜK: CSAK A MIÉNK.

EMLÉKSZÜNK A NAPRA, MIKOR A HOSSZÚ SZÁRAZSÁG UTÁN HATALMAS ZÁPOR ZÚDULT LE; SŐT VOLT AZ ESŐBEN ÁZTATNI ARCUNKAT – HAJUNKAT. VALAHOGY SENKI SEM SIETETT AZ ESŐ ELŐL MENEDÉKET KERESNI, MINDENKI VÁRTA A MEGTISZTULÁST.

EMLÉKSZÜNK A NAPRA, MIKOR A TÓBAN ÚSZVA EGY KATICABOGÁRRAL TALÁLKOZTUNK A VÍZBEN. KIVITTÜK A PARTRA, MEGSZÁRÍTGATTUK A NAPON ÉS SOKÁIG LESTÜK, AHOGY ÚJRA FERÖPPENT.

ÉS EMLÉKSZÜNK ARRA IS, MEKKORÁKAT NEVETTÜNK, MIKOR ELŐVETTÜK FIÓKUNK MÉLYÉRŐL PORosodó GOMBFOCICSAPATAINKAT ÉS ANNYI IDŐ UTÁN ÚJRA EGYÜTT JÁTSZOTTUNK, ÚJRA GYEREKKÉNT. IGEN, TALÁN EZEK A PERCEK A LEGBOLDOGABBAK, MIKOR KÖNNYŰEK TUDUNK LENNI, MINT A GYEREKEK.

ÉS EMLÉKSZÜNK ARRA AZ ELSŐ SÍVIDŐL TÖVŐ ÉS SÍVIET MELENGETŐ MOSOLYRA, MIT KEDVESÜNKTŐL KAPTUNK. AKKOR MÉG ÚGY ÉREZTÜK, TÁN MÉG SEM ISMERT MINKET, MÉGIS A BIZONYOSAK ÉRZÉSÉVEL TÖLTÖTT EL; HOGY ELFOGADTUK AZT, AMIÉRT MINDENÜNKET ADJUK.

EGY ARCUNKON VÉGIGCSORDULÓ ESŐCSEPP, EGY MEGMENTETT KATICA, EGY ÖNFELEDTEN FOLYTATÁSRA FELSZÍNTELENÜL ROSSZ ÜNNEPEINK.

MI, A *támpont* KÉSZÍTŐI TITKON REMÉNYKEDÜNK ABBAN, HOGY MUNKÁNKKAL, HA CSAK A LEGSZERÉNYEBB MÓDON IS, GYARAPÍTHATJUK A MINDENNAPOK MEGSZOKOTTSÁGÁBÓL KIEMELKEDŐ PILLANATOK SZÁMÁT.

IDEI UTOLSÓ SZÁMUNKBAN NAGY ANNA TÖRÉKENY, ÉGHES TÜNDÉREKET ÉS DÉMONI NŐALAKOKAT ÁBRÁZOLÓ RAJZAIVAL MEGTESZNÉNK BOLDOG KARÁCSONYT KÍVÁNNI.

A SZERKESZTŐ

Kovács Ágnes

Beverly Hills és a kalandok

Told le a nadrágod, megmondom, ki vagy!
Áá...Ford Fairlane!
Kéz kidob, test beremeg, jobbváll leereszt, haj hátranyal, s közben a száj vadul ráng.
Szegény Travolta.
Kabát kigimbol, szál-cigi kihúz, balkéz sistereg, rágyújt, s közben a csípő erotikusan köröz.
Szegény, szegény Elvis!
Pofa be nem áll, izom duzzad /s kissé mérsékelt sajnálat/, szegény Sly!
Ez Ford Fairlane.
Ügyesen kevert figurája fantasztikus rock'n'rollra "izegi-mozogja", ropogja, lövöldözi, dumálja szét filmje röpke két óráját. Szinte minden ütemre lép, káromkodik egyet, vagy ha nem ő, valaki mindig "csinál" valamit. Percről percre történnek az események, van úgy, hogy pillanatonként változik a kép. Filmet látunk?
Már-már úgy tünik, nem. Már-már olyan ez a képkavalkád, mint valami gigantikus hosszúságú videoclip, ahol a zene ritmusára megkomponált jelenetek követik egymást. Dinamikus zene, dinamikus snittek, dinamikus főhős.
Ford Fairlane kapcsolata a rock'n'roll-lal több, mint bensőséges. Ez a hivatása /rock'n'roll-nyomozó/, ez a hobbyja /lemezfelvétel-jelenet/, ez az élete és majdnem a halála is /J.Hendrix gitárja /. Ő maga"egy", "a" ROCK'N'ROLL FEELING. Alakjában benne van az 5o-es évek lázadása, a 6o-as generáció autóőrülete, az agrasszív, keményöklű hős, az erotikus szépfiú, a szabadszáju vagány, a lágyszívű barát, s a családszerető hompolgár. Egyszóval az amerikai mozihős.
Ford egyidős " az-amerikai" filmmel, benne testesül meg, keveredik, gyúródik össze a sztárvilág.
Gyertek ragyogó csillagok! Ereszkedjetek lejjebb a "domboldalon" és nézzétek,ezek vagytok Ti! És ez a Ti filmetek. Az üldözések, a zsarolások, az aerobik, a pénz, a misztikus szertartások bűvöletében élés, a homokos tengerpart, a partik, a musical-lek, a westernek,a horrorok / tényleg, szegény Koala maci /, alove-storyk, a kalandok...Ford Farlaine kalandjai. Nos erről a feelingről szól Renny Harlin filmje, melynek nyelvezete triplán sajátosan teremtett. Egyrészt, mert úgy az övé, hogy közben ezen eddigi filmmel táplált, de általa felnevelt gyermek ez, másrészt e mixelt világ szemkápráztató, filmben ritkán látott,villodzó módon jelenik meg, végül pedig a beszélt "konkrét" nyelv is, ha még oly alpári és közönséges is, az biztos, hogy egyedi.
A Ford Farlaine-t lehet sziporkázóan eredetinek nevezni, lehet unalmas koppintásnak vélni, tény, hogy VAN.
És ez a film csak a kezdet.
A másolat visszakanyarodik az eredeti felé,s gyakorlott kigyómozdulattal bekapja saját farkát.

Ford Farlaine kalandjai r: Renny Harlin

SZÍNHÁZ

RENGETEG PARITTYA - a L'art pour l'art társulat harmadik estje

Az 1986-os Laár pour Laár és az 1988-ban bemutatott "Farkas a mezőn" után a L'art pour l'art Társulat (név szerint Laár András, Galla Miklós, Bolák-Saly Róbert és Nagy Natália) immár harmadik műsorát írta meg és állította színpadra. Annyiban hasonlít ez az est az előzőekhez, hogy ez is mozaikokból épül fel, azaz 3-4, esetenként 10 perces jelenetek, monológok zeneszámok okos füzére alkotja a műsort. Ugyanakkor sok-sok új stíluselemmel gazdagodott a társulat eddig sem szegényes káprázat-generáló tárháza.

A címadó parittya-motívum számos különböző aspektusból nézve jelenik meg, minden alkalommal egy-egy újabb humor-ajándékcsomagot odatéve a közönség karácsonyfája alá. Ugyanilyen végigfutó szál Pandacsöki Boborján személye, aki sok, eddig külföldiek által tartott világcsúcsot mond magáénak. Például, hogy ő a legtávolabbra látó ember, vagy, hogy ő alszik el leghamarabb a világon. Később edzője, Besenyő Pista bácsi személyesen is megjelenik, mint parasztfenomén.

Eddig a L'art pour l'art Társulat csak érintőlegesen foglalkozott a horror műfajával; most bőséges kárpótlást nyújt a Petike csokija című gyermekmese. Már előre felhívjuk a figyelmet a sósavval felismerhetetlenségig szétmart nagymamára. Egy másik jelenet címadó-főszereplője a kendőevő ember, akinek csak egy vágya van: kendőt enni. A L'art pour l'art Társulat atgjainak kiváló zenészi és énekesi kvalitásai ezúttal nem kevesebb, mint öt dal révén manifesztálódnak az est során. Például szó esik Fantomas-ról és azt is megtudhatják az érdeklődők, hogy a ló és a ruhatári kabát rokon, hogy egyikük sem adja ki önmagát.

A monstre jelenetcsokrot természetesen gigantikus finálé-himnusz zárja le. A "Rengeteg parittya" című est tehát újabb égig érő jegenyefa a L'art pour l'art Társulat művészeti termőligetjében.

támpont - színházi naptár - december

XII.17. Katona - Turandot
Pesti - Száz év magány
Radnóti - A hetvenkedő katona
Víg - Koldusopera

XII.18. Katona - Lulu
Nemzeti - A vihar
Pesti - Száz év magány
Radnóti - Nóra

XII.19. Katona - Három nővér
Pesti - Száz év magány
Radnóti - A hetvenkedő katona

XII.2o. Katona - Csirkefej
Radnóti - Kaland
Víg - Játszd újra, Sam!

XII.21. Katona - A revizor
Nemzeti - A kaukázusi krétakör
Radnóti - Pygmalion

XII.22. József A. Sz. - Csoda
Katona - Turandot
Nemzeti - A kaukázusi krétakör
Víg - III.Richárd

XII.23. József A. Sz. - Csoda
Katona - Turandot
Nemzeti - Advent a Hargitán
Vár - Csíksomlyói passió
Víg - III.Richárd

XII.25. Katona - Új dalok/Cseh Tamás/
Madách - Terézvári garnizon
Nemzeti - Advent a Hargitán
Radnóti - Pygmalion
Vár - Csíksomlyói passió
Víg - Játszd újra, Sam!

XII.26. Katona - Új dalok
Nemzeti - Advent a Hargitán
Vár - Csíksomlyói passió

XII.27. Katona - Három nővér
Nemzeti - Csongor és Tünde
Víg - Koldusopera

XII.28. Játékszín - Himnusz
Katona - Turandot
Madách - Maude és Harold
Nemzeti - Csongor és Tünde
Víg - III.Richárd

XII.29. Katona - Platonov
Nemzeti - Csongor és Tünde
Radnóti - A hetvenkedő katona

XII.3o. Katona - Platonov
Pesti - Száz év magány
Radnóti - Kaland
Víg - A padlás

XII.31. Radnóti - Pygmalion
Víg - A padlás

SZÍNHÁZ

Horváth Endre

Shakespeare-drámák

Katona — Vízkereszt, vagy amit akartok

Tévéközvetítés a Színházból: nem lehet kihagyni. És más élő közvetítésnél is többet nyújtott, annyiban, hogy a színpadról lelépve a színészek izzadságcseppeiket sem törölték le, úgy ültek a kamera elé. Úgy tűnt, Zsámbéki Gábor egyszemélyben összefogja és irányítja a csapatot. Az egyéni alakításokból valóban összeállt az Előadás.

Tény, hogy a tévéközvetítés befolyásolhatja annak megí - télését, mi is történik a színpadon. Ennek ellenére nincsenek kétségeim, hogy azon a másik előadáson, mely ugyanott folyt, de a színházban ülő nézők részvételével, ugyanúgy Blaskó játszotta a főszerepet, mint a tévében. Nem hiszem, hogy a lokálpatriotizmus mondatja velem: komoly, mélyen átélt játékot nyújtott. Még akkor is , amikor sárga térdszalagban pompázott.

A darabban szép számmal résztvevő frissen végzett fő- iskolások sem vallottak szégyent. Söptei Andrea, bár kissé visszafogottabban, mint a Turandotban, képes volt fiúruhában játszani lányszerepét úgy, hogy ezen a visszafogottságon is átsütött nőiségének vonzereje.

A szünetbeli beszélgetések során érdekes dolgok derültek ki az előkészületekről, próbákról, a darab néhány jelenetének értékeléséről. Elmondták, hogyan került Malvolio virtuóz kabátgombolási jelenete egy külföldi próba során véletlenül az előadásba; egyike lett a legmulattatóbb jeleneteknek.

A darab díszlet- és jelmezterve is megragadó volt. Talán nem beszélhetünk "Shakespeare átértelmezésről", de ritka módon egyénivé vált ez a megközelítés. Shakespeare Malvolioja, a puritán, akit mindenki kiröhög, és Blaskó Malvolioja, akin nevetünk ugyan, de furcsamód rokonszenvet is ébreszt, nem ugyanaz a figura...

Sok hűhó semmiért - József Attila Színház

Bánsági Ildikó és Bács Ferenc: ők ketten tetszettek igazán ebben az előadásban. No meg Újréti László, de neki többet segített hálás szerepe: a shakespeare-i és fordítói szövegremeklés.

A darab története szimpla, a vígjátékokra jellemzően vége házasság. Hosszú elemzésekbe mehetnénk arról, hogy mi is a házasság, hogy lehet, hogy a darab végén itt is éppen ez a jutalom. Nem sok Shakespeare-vígjátékot lehetne továbbgondolni: vajon mi történik majd a házasság után?

Ez a darab tele van szellemes fordulatokkal, remeklésre lehetőséget adó szövegrészekkel. Hogy miért nem használja ki ezt minden színész olyan jól, mint Újréti? Miért tűnik olyan fáradtnak az egész? Nem tudom. Még a strázsamester is úgy mondja el poénjait, mintha nem lenne biztos benne, hogy lehet rajta nevetni. Talán azért kellett legalább negyedóra, mire a közönség rájött: ez vígjáték!

Bács Ferenc: meglepett, hogy őrá osztották a legnagyobb komédiás szerepét. Szinte visszafiatalodott, magára öltötte a bohóc alakját, de nem vitte túlzásba. A bohóc mögött, ahogy a jobb cirkuszokban is, ott volt az érző ember. Bánsági kevésbé óvakodott ettől a puszta komédiázástól , de szerepe végül őt is a helyes irányba terelte. Filmszerepei után azonban - mivel még sohasem láttam színpadon - azonban többet vártam tőle.

Nem tudom ki tervezte az előadás díszleteit, jelmezeit, de nagyon kiábrándító volt a Military-stílus és az öltönyök, frakkok furcsa egyvelege, eklektikus hatása, azonkívül a cselekmény végig görög oszlopfőtöredékek közt játszódik.

Szerencsétlen a színház megvilágítása is. Nem hangulatos, ha a nézőtér háromnegyede fényárban úszik, és az elöl ülők szemébe világít néhány fényszóró.

Lényegében tehát Bánsági és Bács miatt érdemes elmenni erre a darabra. /Most el is tűnődtem, vajon miért tetszenek ennyire a bébetűs színészek. Talán azért , mert az óvodában nagy B volt a törülközőmbe hímezve? .../

támpont 7

KIÁLLÍTÁS

AMBIENTE BERLIN - kiállítás a Műcsarnokban

Az "Ambiente Berlin" című kiállítás a város aktuális művészetének széles spektrumát mutatja be,amely nem csupán egy divatos irányzatot követ,hanem a képzőművészet gazdagságának sokszínű palettáját tárja elénk.A művészek között vannak olyanok is,akik külföldön születtek,mégis az utóbbi évek berlini művészeti fejlődésében jelentős szerepet játszottak és játszanak,mint például Ed Kienholz,Lakner László és mások.

A politikai fejlődés lehetővé tette,hogy kelet-berlini művészek is részt vegyenek ezen a killításon.

A kiállítás bevezető része hommage a velencei Emilio Vedovának,aki 1964-ben a berlini Deutscher Akademischer Austauschdienst Künstlerprogramm vendégeként Berlinben tartózkodott és itt alkotta meg "Abszurd berlini napló"-ját.

Az első szekcióban a modernizmus atyjainak és a fiatalabb berlini művészek tanítómestereinek újabb munkáit láthatjuk,akik a 6o-as és 7o-es években az új művészet úttörői voltak.Közöttük vannak az expresszív figuratív irányzat festői,akik a 6o-as évek elején a tárgyi festészet újramegalakítói közé tartoztak,valamint az úgynevezett "kritikus realisták",továbbáz absztrakt expresszionisták is.

A második szekció azokat a művészeket mutatja be,akiknek munkái elsősorban konceptuális jellegűek és akik különböző eszközökkel dolgoznak: festészettel,tárgyakkal,fotózással.

A konstruktív-konceptuális művészet részlege mind a fiatalabb,mind az idősebb generáció tagjainak munkáit foglalja össze.

Végül a legfiatalabb művészvilág szekciója következik,amely a figuratív,expresszív festőktől kezdve,az absztrakt expresszívokon át,magában foglalja a fiatal experimentális festőket is.

A kiállítás sokfélesége miatt az egyes irányzatokat csak szemléltetésképpen,néhány példa alapján lehet bemutatni.Éppen ezáltal a sokszínűség által világítható meg a berlini képzőművészet sajátossága és gazdagsága.

A határok megnyitása óta elsőízben sikerült egy ilyen nagyszabású kiállításba Kelet-Berlint is bevonni.Az "Ambiente Berlin" című killítás ezáltal külön aktualitást nyer,amely az utóbbi idők robbanásszerű politikai eseményeit is tekintetbe veszi.

/A kiállítás 199o december 19-től 1991 január 27-ig tekinthető meg./

Fiatal Képzőművészek Stúdiója -kiállítás az Ernst Múzeumban

"A Fiatal Képzőművészek Stúdiója több,mint harminc esztendős fennállása alatt igyekezett összefogni a mindenkori fiatal hazai képzőművész nemzedéket.Lehetőségei szerint biztosította az alapvető szociális gondok enyhítését különböző ösztöndíjakkal,első bemutatkozási lehetőségeket teremtett és éves kollektív tárlatokat rendezett.

A napi kultúrpolitikai előírásokat és a három "T" mindenkori betartását-betartatását figyelembe véve ez a tevékenység mindig harccal járt.

A Stúdióban a friss irányzatok jelentkeztek s mind a főiskolát végzettek, mindpedig az autodidakta művészlét felől érkezők egy valódi (vagy vélt) közösség erejének tudatával léphettek föl a hivatalosan támogatott művészettel,a megmerevedett művészetpolitikai struktúrával szemben.A Stúdió létét egy örökös (részben szervezeti,részben művészeti) szembenállás jellemezte a különböző főhatóságok és intézmények felé.Másrészt visszatekintve úgy tűnik,hogy ez valamilyen módon belefért a "puha diktatúra" "hideg-megengedő" kultúrairányító rendszerébe és az egy szervezetbe tömörült fiatal alkotók figyelemmel kísérése-ellenőrzése is könnyebb volt.

A nyolcvanas évtized negyedik negyedében jónéhány intézmény magatartasa megváltozott a Stúdió szempontjából is.A legszembetűnőbb változás a vezetőség változása miatt a Művészeti Alapnál volt.Így elmondható,hogy ekkor tól,a Művészeti Alap - mint fennhatóság részéről - már nem történt beleszólás a Stúdió művészeti belügyeibe és egy jó - bár nem felhőtlen viszony alakult ki a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségével,valamint a Művelődési Minisztériummal is.A gazdasági gondok azonban továbbra is megmaradtak (szoros gazdasági elszámolási rendszer,önálló vállalkozás képtelensége,stb.).Így a már régebben is fölmerülő változási tervek és igények az évtized végére mind konkrétabbá válhattak.Másrészt a Stúdió helyzete a politikai változásokban,"szeplőtlen" múltjából is fakadóan felértékelődött.Ezt mutatta számos megnyilatkozás a különböző tanácskozásokon, fórumokon,kiállításokon is.

Így 1990 május 2-án a Stúdió rendkívüli közgyűlésén egy hosszas,nehéz és intenzív előkészítő munka után a tagság kimondta önálló egyesületté válását."

(L. Menyhért László katalógus bevezetőjéből.)

A kiállítás 1991 január 13-án zárul.

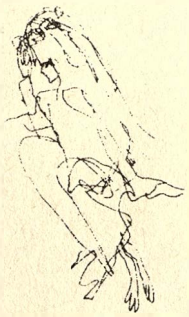

Kovács Ágnes

Társaink a háztartásban,tegnap és ma

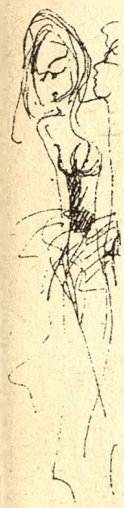

Belépek a lakásba, felkattintom a villanyt, felteszem főni az ebédet, kiporszívózom a szobát, kimosom a szennyes ruhát, s közben hallgatom a rádiót, nézem aTv-t.

Tévedés ne essék, ezek nem egy angol házifeladat fordításra váró mondatai, hanem a XX. századi embert körülvevő csodák. A lámpától a mosógépen, a hajszárítóm, magnón át a legegyszerűbb hőmérőig csupa olyan tárgy vesz körül bennünket, amelyek létét természetesnek véljük. Nagyanyáink ódom bútorfiókjaiban kutatva csodálkozunk rá csupán, hogy a vasaló még valamikor szénnel is működött, hogy a csigatésztaszaggatót akár egy 10 éves fiúcska is feltalálhatta volna, hogy az evőeszközök díszesek és aprók voltak.

S ha valakit picivel jobban érdekelnek ezek az antik tárgyak / amik a maguk idejében legalább olyan "természetesek" és modernek voltak, mint manapság a CD/, az a Legújabbkori Történeti Múzeumban hódolhat e "búvárkodó" kedvtelésének. S láthat ott jéggel hűtő szekrényt, 80 éves gördülő szőnyegtisztítót, leginkább egy komódra hasonlító rádiót és a szintén ódonnak számító, ám a magyar családokban még a közelmúltban is oly gyakori Kékest.

Kis gyengesége a kicsiny terembe összezsúfolt /jó értelemben vett:tömörített/ kiállításnak, hogy éppen csak bele-bele kóstolhatunk a háztartási eszközök őseinek látványába. Talán még érdekesebb lenne, ha pl. csak a televízió,vagy csak a rádió , de sokkal részletesebb fejlődését állítanák ki a látogatók elé.

Mindenesetre érdemes felsétálni egy vasárnap délelőtt a Várba, és azután a mikrohullámú sütőből előkapott ebéd közben elmélázva kapcsolgathatjuk a videó távirányító gombját.

Kiégetten

Barna haja volt
s azt hiszem Editnek hívtak vagy valami ilyesmi
És először csak beszélgettünk
majd ő teljesen kinyúlt
Beszélt
Hallgattam
Nem mintha különösebben érdekelt volna
de azért odafigyeltem, tényleg
mert mégis - valamennyire - érdekes dolgokat mondott
Olyanokat
amire oda szoktak figyelni
aztán másnap elfelejtik
valami halvány emlék marad csak

Közben a combját néztem
A lány teljesen kinyúlt
előttem
Később a combja is
Édes
mint a méz
Kellemes
és gyorsan feledhető
Vége van
és mégsincs vége
és utána beszélgetni kellene
vagy legalább mondani valami kedveset
de olyan hamisan csengene a hangom
magam se hiszem hogy hiszi
de elmosolyodik
Vége van
de mégsincs vége
Vajon hogy kellene most elküldeni

Egyedül
most jó
Vége van
és mégsincs vége
Edit volt vagy valami ilyesmi
Be kéne rakni valami zenét
legalább az szóljon

- herceg endre -

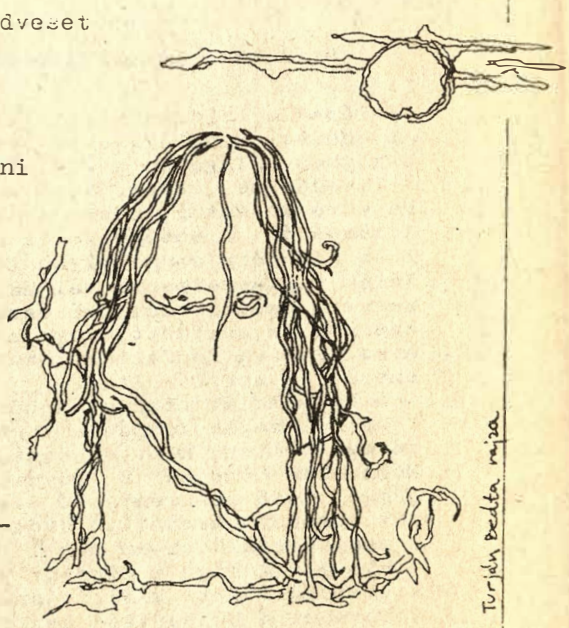

TIZENEGYEDIK OLDAL

Megkésett reagálás
a megkéselt jegyrendszerre

Azt álmodtam,hogy álmomban
csak tátogtam,mint a partra
vetett hal,aki percek óta egy
korty vizet nem fal;a gyomor liftezik
le-fel,ahogy a malteros veder-az
alján egy darab falat nem hever.-
Ez a tudat engem borzasztóan levert,
s agyam új konzekvenciát kevert.
Ó ember,te egyed;ne csak a jegyedet egyed!
Hát ezért a rendszer e rendszert kieszelte,
hogy megszabja neked,naponta mit eszel te.
Kutat,keres kezem,
a kiutat nem találom,
a jegyem nem lelem,
véget ért az álom.
,,Hogy a kórság!''
Ez a valóság.

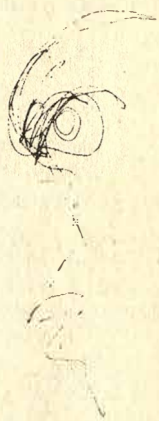

-os-ó

Két hét múlva is lapozz a 11. oldalra! Sőt - jövőre is!

KOMOLY ZENE

DECEMBERI KONCERTAJÁNLAT

18.	A Capella Savaria hangversenye -művészeti vezető:Németh Pál- Schiassi,A.Scarlatti,Telemann,J.Stamitz műveiből	Nemzeti Galéria 19.oo
	Magyar Állami Hangversenyzenekar -vezényel:Lamberto Gardelli- Schubert:h-moll/"Befejezetlen"/ szimfónia Csajkovszkij:6./"Pathetique"/ szimfónia	Kongresszusi Központ
19.	Magyar Szimfonikus Zenekar -vez:Medveczky Ádám- J.S.Bach:Karácsonyi oratórium - 1-3.kantáta	Zeneakadémia
	A Camerata Hungarica hangversenye Karácsonyi hangverseny - régi karácsonyi muzsika Telemann,Vivaldi és Corette műveiből	Zenetörténeti Múzeum
2o.	MÁV Szimfonikus Zenekar -vez:Gál Tamás- Corelli:Karácsonyi concerto Handel:Vízizene Handel:Áriák Csajkovszkij:Diótörő - szvít	Magyar Honvédség Műv. Háza 19.oo /és 21-én 19.3o-kor a Zeneakadémián is/
21.	Fellegi Ádám /zongora/ Beethoven összes zongoraszonátája 4.rész	Fővárosi Tanács Díszterme
23.	Nyíregyházi Pro Musica Leánykar -km:Ella István/orgona/ és Felletár Magdolna /hárfa/,vez:Szabó Dénes- Bach,Britten,Thompson,Fischer,Kodály műveiből	Mátyás-templom 2o.oo

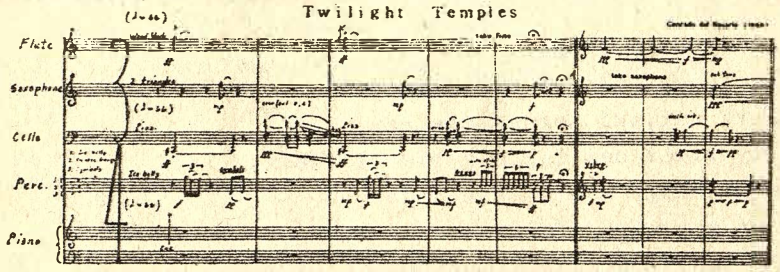

25.	Karasszon Dezső karácsonyi orgonaestje	Zeneakadémia
26.	Budapesti Fesztiválzenekar -vez:Fischer Iván,km:Kocsis Zoltán/zongora/- Weber:A bűvös vadász - nyitány Schumann:a-moll zongoraverseny Mahler:4. szimfónia	Zeneakadémia /és 27-én is/
27.	Vukán György estje - "Jazz-portré" -közreműködik:Bontovics Kati/ének/,Keveházi Gábor /tánc/,Creative Art Ensemble,Lakatos "Ablakos" Dezső,Anette Cowman/USA/-	Pesti Vígadó
28.	Fellegi Ádám/zongora/ Beethoven összes zongoraszonátája 5.rész	Fővárosi Tanács Díszterme
29.	A Benkó Dixieland Band jazz-hangversenye	Zeneakadémia
3o.	A Budapesti Fúvósegyüttes szilveszteri hangversenye -művészeti vezető:Berkes Kálmán- Kozeluch,Mozart,Rossini,J.Strauss és Joplin műveiből	Zeneakadémia

A koncertek általában 19.3o-kor kezdődnek,az ettől eltérő időpontokat külön közöljük.

— támpont 12 —

BEMUTATJUK

Ezúttal egy különleges koncertteremre szeretnénk - ismételten-felhívni a figyelmeteket. A Magyar Rádió szervezésében rendszeresen hallgathatók hangversenyek a Magyar Nemzeti Galéria kupolája alatt "Hangversenyek délidőben" címmel, általában minden második kedden, délután egytől kettőig. Ezen alkalmakkor a műfaj legkiválóbb előadói szólalnak meg, a szimfonikus zenekaroktól, a szólóhangszereken át, a kórusokig. A műsort mindig igyekeznek úgy megválasztani, hogy abban a népszerű darabok mellett legyen valamilyen meglepetés az ínyenceknek is.
A koncertek hangulata ebben a kiváló akusztikájú térben egészen különleges. A hallgatóság körülveszi a zenekart, többen a lépcsőn ülnek, de akár fölülről, a galéria korlátján könyökölve is élvezhető az előadás. S ami az igazán egyedülálló, hogy a zenei élvezet mellett gyönyörködhetünk festőink alkotásaiban is.
Talán még egy szempontot megemlítenénk, ami vonzóvá teheti ezt a koncertsorozatot: a belépés díjtalan.

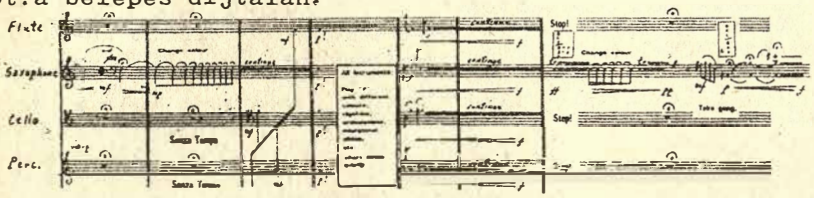

A "Hangversenyek délidőben" sorozat januári előadásai:

1991 I. 8. A Magyar Virtuózok Kamarazenekar hangversenye
-közreműködik: Szenthelyi Judit (zongora), vezényel: Djong Victorin Yu-
Mendelssohn: d-moll kettősverseny
Elgar: Bevezetés és allegro

1991 I. 22. Várjon Dénes és Simon Béla kétzongorás hangversenye
Mozart: D-dúr szonáta
Brahms: Változatok egy Haydn-témára
Bartók: Hét darab a Mikrokozmoszból

1991 II. 5-én a Magyar Rádió és Televízió Gyermekkórusa énekel.

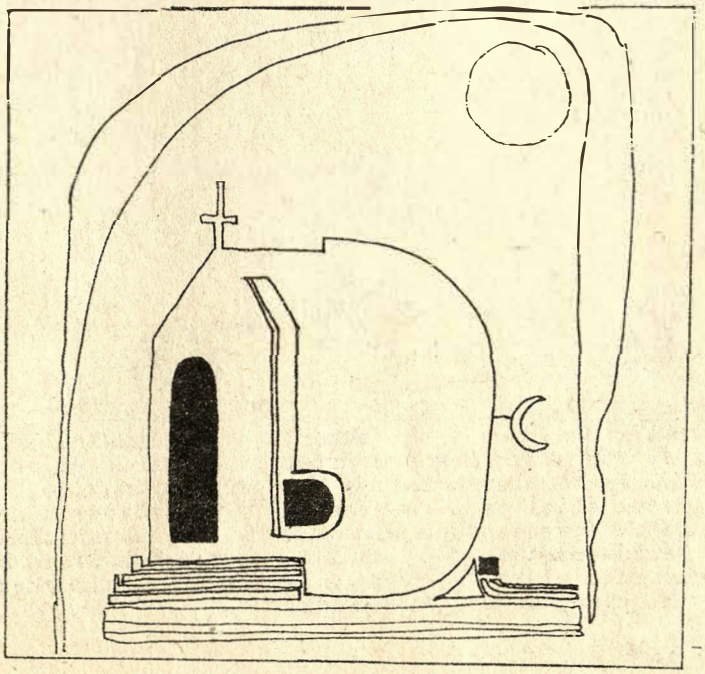

Turján Beáta rajza

Okrutay Miklós

Kispest - Wekerle-telep

Talán bizarrnak tűnik az ötlet,de őszvégi sétánk célpontjául egy lakótelepet választottunk.A szó hangulatát a jelenkor tapasztalata komor színekkel festi:kietlen,szürke,befelé forduló;és még sorolhatók tovább a tudatunkban ide kapcsolódó fogalmak.

Csakhogy ez a lakótelep a század első évtizedeiben épült,és a kornak, annak szellemiségének köszönhetően egészen más elvekre támaszkodva kezdtek a feladat megoldásához.Az első és legfontosabb szempont mindenképpen az itt élő ember.Olyan tér kialakítása,melyben az átlagos - és itt ez a szó egyáltalán nem rossz értelmű - élet,annak mindennapos cselekvési igényei kielégíthetők legyenek.

A második feladat,hogy ezeket a városi funkciókat önálló egységbe szervezzék,mivel itt tulajdonképpen egy új VÁROSt kellett felépíteni.A kortársak névadása kifejező:Kispest Kettő.Érdekes adalék,hogy ekkor a jelenlegi peremkerületek még nem tartoztak a Fővároshoz,tehát az építkezéshez egy városkörnyéki üres terület állt rendelkezésre.Ez nagy könnyebbséget jelentett,mivel nem kellett az épületek stílusával alkalmazkodni egy már kialakult építészeti formavilághoz.

A harmadik,és talán a leginkább figyelemreméltó szempont,mely kimondott művészi élménnyé emeli sétánkat,éppen ebből a kötetlenségből ered.Pontosabban abból a formavilágból,melyet az itt alkotó építészek megleltek, és következetesen alkalmaztak,ezáltal tökéletesen egységes hangulatúvá vált a város;középkori légkör vesz körül bennünket.

Az 19o8-ban építészhallgatókból alakult "Fiatalok" névre hallgató csoportosulás a nemzeti építészeti nyelv megteremtését tűzte ki maga elé. Ebben kiindulásként elvetették elődeik útkeresését,ami főként a díszítőelemek alkalmazásában találta meg a megoldást/Lechner Ödön munkássága emelhető ki,aki a magyar szecesszió mestereként páratlan épületeket alkotott,elegendő,ha csak az Iparművészeti Múzeumra gondolunk/,s ehelyett főként a tömegképzésben keresték a magyar jelleget.Ennek érdekében a "tiszta magyar",vagyis az eklektikától mentes és a középkori vonásokat leginkább megőrző népi építészet felé fordultak.Munkájuk során épületeket mértek fel,adatokat gyűjtöttek,Erdély falvait járták,régi templomokat,öreg udvarházakat és parasztházakat rajzolva.

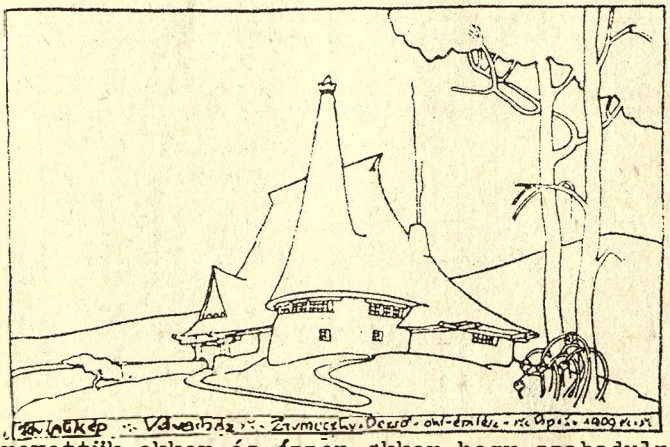

"Mi is észrevettük ekkor,és éppen ekkor,hogy szabadulni kell az előkelő,hideg és már akkor meg nem értett klasszikus és reneszánsz formákból,és tanulnunk kell a középkor tapogatózó,de tisztán a szükségletek által és a szerkezetek által követelt architektúrájától.Kezdtünk ébredezni,és magunk körül pillantani.Észrevettük,hogy van népművészetünk,mely csak a miénk,speciálisan magyar, mely hosszú századok alatt fejlődött,alakult és alkalmazkodott hozzánk,földünkhöz,népünkhöz,lelkünkhöz."

"És amiképpen a magyar nép konstruktív művészete a középkornak egyenes leszármazottja,így az én véleményem szerint születő nemzeti stílusunknak is csak a középkor lehet egyik szülője.Nem azt mondom ezzel,hogy csináljunk romantikát,gótikát,nem azt,hogy a XX. századból menjünk vissza a múltunkba,hanem azt,hogy egészséges csak az a művészi irányunk lehet,amelyik a meglévő alapokra támaszkodva halad tovább.Népünk stílusa alapjául a középkort választotta,és ezt máig sem hagyta el,tehát ez megfelel neki,és amint látjuk,tudta ezt magáévá tenni,tudta viszonyaihoz,életmódjához hozzáformálni,tudta magyarrá alakítani."

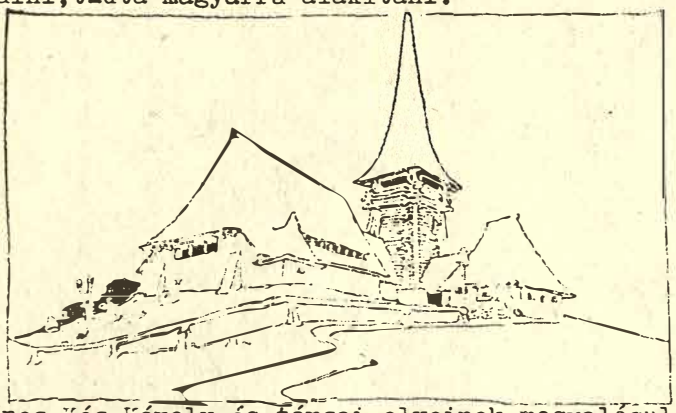

Györgyi Dénes,Kós Károly és társai elveinek megvalósulása a Wekerle-telep,melyben a fenti gondolatok mellett városépítészeti szempontok is megjelentek.Így érdekes megfigyelni a település szerkezetét,melyet egyfelől az utak hálózata határoz meg.Nyolc széles,nemes fákkal övezett sugárirányú út tart a középpont felé,szinte vonzva a sétálót ebbe az irányba.Ezeket szintén szélesebb körútak kötik össze,a hajszálereket egészen szűk utcácskák alkotják.Itt fontos megjegyezni,hogy hiába mértanilag megszerkesztett úthálózatról van szó,ez döntően mégsem érezhető, és ezt azzal érték el,hogy a forgalmasabb utakon állva nem lehet a városon túlra látni.Aki már járt a modern lakótelepeken az ismeri azt az elhagyatottságérzetet,amit az vált ki,hogy a háztömbök között a végtelent látjuk,semmi sem ad fogódzót - a panelházak nem vesznek körül oltalmazóan,sőt.
A sugárutak a város szívében futnak össze,melyben egy szépen kialakított park található.A városépítés jól alkalmazott másik fő eszközét innen indulva figyelhetjük meg.A középpontban állnak a legmagasabb, legpompásabb épületek,itt találhatók a közintézmények,szórakozóhelyek, a templom - bár városról lévén szó,ezen intézmények kisebb egységei elszórtan több helyütt előfordulnak.Ez a tér egységes kialakításának, valamint annak a fantasztikus szellemi erőnek köszönhetően,amely az épületekből árad,Budapest legszebb tereinek sorába tartozik.Nevét Kós Károlyról kapta,méltó megemlékezés ez itt,munkásságának egyik fontos helyszínén,a parkban szobra is megtalálható.
Kifelé haladva az épületek szintjeinek száma egyre csökken,a zártsorú beépítési mód felbomlik,és a külső területeken egyszintes,virágkertes házak húzódnak meg.A Wekerle-telep munkás- és tisztviselőcsaládok számára épült fel,közel félmillió négyszögöl területen,1o72 lakóházzal, majdnem 5ooo lakással,középületekkel 19o8 és 1927 között./Wekerle Sándor 19o8-ban miniszterelnök,az ő vezetése alatt hoztak törvényt a telep létrehozásáról./
Napfényes téli délutánokon ajánlom ezt a sétát,mikor a napsugár hosszú árnyékot vet,lelkünk szabadulni vágyik mindennapjaink zakatoló ritmusából.Itt gyerekkori meséink meghitt melegsége lelhető meg,ha annak szikráját-parazsát őrizzük még szívünkben.

/Az Észak-Déli metróról a Határ útnál érdemes leszállni,s a Pannónia úton juthatunk leggyorsabban a Kós Károly térre./

+A "Fiatalok" csoport nevesebb tagjai:Kozma Lajos,Jánszky Béla,Tátrai Lajos,Lechner Lóránd,Mende Valér,Györgyi Dénes,Zrumeczky Dezső,Kós Károly.

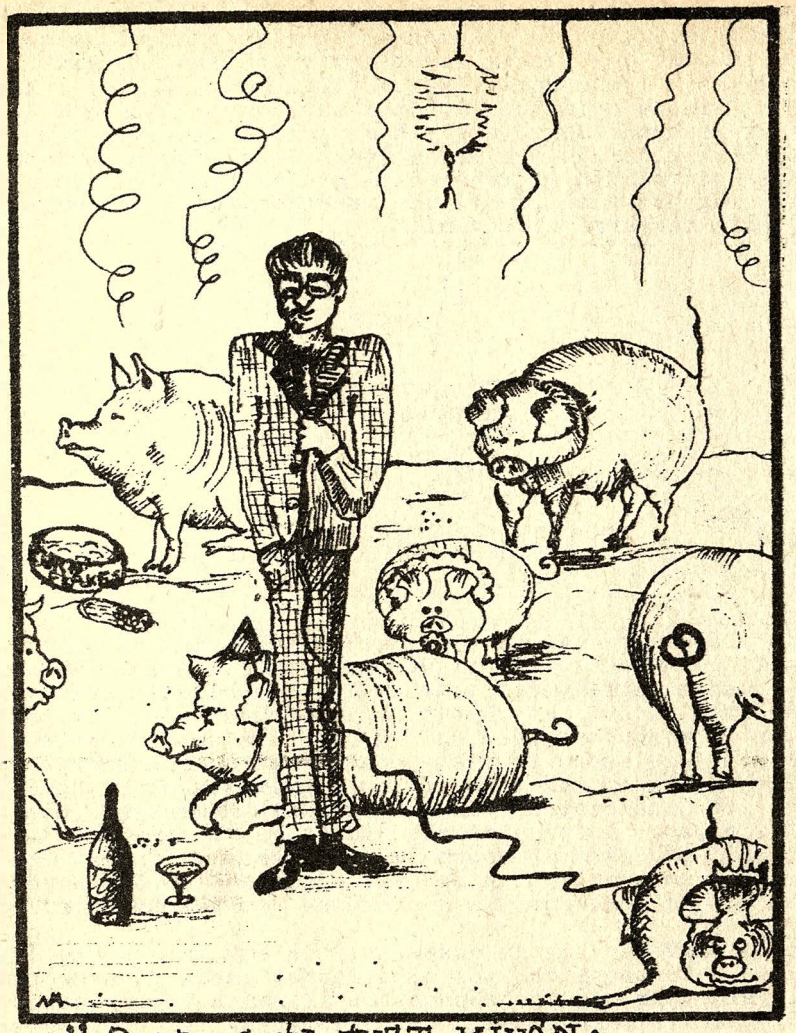

„Boldog új évet kíván:
A szerkesztőség..”

Felelős kiadó : Kupcsik József
Szerkesztette : Okrutay Miklós
Grafika : Nagy Anna

Készült a BKE nyomdájában 1000 példányban.
Nyomdavezető : Jász József

A szerkesztőség a BKE főépületében az I.em. 159-ben található.

90:707